

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI EAPN ČR, o. s. V ROCE 2008

*„EAPN wants to see a coherent strategy centered
on the rights of people –
not just businesses and banks.“
Fintan Farrell*

Poslání EAPN ČR, o. s.:

V součinnosti s Evropskou sítí proti chudobě podporovat sociální začleňování a boj proti chudobě v České republice.

Cíle:

- Podporovat a rozvíjet aktivity směřující k sociálnímu začleňování
- Sdružovat organizace a osobnosti působící v oblasti boje proti chudobě a sociálnímu začleňování
- Přenášet osvědčené metody práce do prostoru Evropské unie, využívat zkušeností ostatních zemí a podílet se na tvorbě národní politiky v oblasti sociálního začleňování

Slovo předsedkyně

Vážení přátelé,

rok 2008 – všude uváděný jako „osmičkový“ – nepřinesl ani mocně působící dobro, ani fatální zlo. Nastupující ekonomická krize však probudila ze sna všechny, kdo věřili v ustavičnou spirálu ekonomického růstu, spotřeby a blahobytu. V souvislosti s bojem proti chudobě a sociálnímu vyloučení se objevily nové fenomény, jež je třeba sanovat. Cíle, které byly stanoveny dříve, například urychlení procesu sociálního začleňování vyloučených skupin obyvatel pomocí sociálních služeb poskytovaných dětem, dospělým a rodinám ohroženým sociálním vyloučením či zapojení sociálních partnerů do řešení problému chudoby a diskriminace se staly naléhavějšími, na druhé straně však vzdálenějšími, neboť krize se tak či onak dotkla všech vrstev společnosti a priority se jaksi rozostřily.

Přibližující se evropské předsednictví České republiky však zapůsobilo jako katalyzátor a mezi chystanými akcemi se objevily i takové, které začaly posouvat problém boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení blíže k povrchu. Zviditelnění sociální exkluze se konkrétně projevilo v momentu předlužení. Nejen NNO, ale i zúčastněná ministerstva začala vnímat krizi, způsobenou nedostatečnou ochranou spotřebitele a rizika, vyplývající pro stát a jeho finance z podprůměrné finanční gramotnosti obyvatel. Odkryl se problém nedostatečně připravených sociálních pracovníků zapojených jako poradci, praxí „nepolíbených“ absolventů ekonomických škol, pracovníků veřejné správy i úředníků ústředních orgánů státní správy.

V roce 2008 byla nejdůležitějším momentem z hlediska chudoby a lidí zakoušejících chudobu patrně snaha o spojení sil a státního a nestátního sektoru a vyšší míra vnímání principu participace.
Není to věru málo.

Milena Černá

Nejdůležitější události roku 2008

Počátkem roku byl vydán sborník ke konferenci „**Mainstreaming sociálního začleňování – efektivní změna ve vládních politikách, strategickém plánování a přístupu k veřejnosti**“, která se konala ve dnech 4. – 5. října 2007 v Opavě. Dotisk a distribuce brožury „Co je mainstreaming sociálního začleňování“.

V lednu se výkonný výbor EAPN ČR setkal v Diakonickém institutu v Ostravě a mezi jiným se seznámil s populárním projektem Stodolní, který se uskutečnil za finanční podpory strukturálních fondů EU. Proběhla **příprava na 7. bruselské setkání osob žijících v chudobě 16. – 17. 5. 2008** (pověřena R. Turoňová); prezentace formou „market“, uskutečnila se přípravná schůzka delegátů - dlouhodobě nezaměstnaných osob, po návratu seminář, tisková konference aj. Setkání osob žijících v chudobě organizovali zaměstnanci a klienti Kofoedovy školy.

V březnu 2009 se M. Černá na velvyslanectví Francouzské republiky zúčastnila rozpravy NNO při setkání s Martinem Hirschem, vysokým komisařem pro aktivní začleňování francouzské vlády. **Působnost M. Hirsche** se vztahuje na vzdělávání chudých dětí, problémy s bydlením, různé varianty domácího hlídání dětí, přístup k bankovním službám a prevence nadměrného zadlužení.

V dubnu se zástupci EAPN ČR M. Černá, K. Klamková a K. Novák zúčastnili celodenního zasedání **Komise pro sociální začleňování MPSV**. Předmětem byla diskuse a připomínkování NAPSÍ 2008 – 2010.

K. Klamková vypracovala **Plán práce EAPN ČR pro r. 2008**, sestávající z monitoringu legislativních a jiných změn a poskytování bezodkladné zpětné vazby k možným systémovým korekcím, aby se zabránilo případnému nepříznivému vlivu těchto změn na životy lidí ohrožených sociálním vyloučením. EAPN ČR se podílela na připomínkování novely zákona o sociálních službách. I. Šniegoňová zpracovala materiál odrážející vliv úsporných opatření ve zdravotnictví na životní úroveň seniorů v péči Slezské diakonie. Podle tohoto plánu se v bodě Awareness raising podařilo zprovoznit kvalitnější web EAPN ČR. (Pověřena M. Junová.) V přípravách na Evropský rok proti chudobě 2010 byly s programovou ředitelkou Mezinárodního Karlovarského festivalu dohodnuty dva panely dokumentárních filmů o chudobě (ČR a Evropa) v roce 2010 (M. Černá). K tématu participace byla vypravena skupina osob dlouhodobě nezaměstnaných na 7. bruselskou konferenci osob zažívajících chudobu.

V červnu I. Šniegoňová v rámci **Active inclusion semináře** v Paříži prezentovala na workshopu „Přístup ke službám“ příklad začleňování lidí bez domova v ČR v rámci projektu EQUAL. K. Klamková se zúčastnila **jednání EAPN v Paříži**, přivezla avízo EK na vyhlášení transformačního konceptu aktivního začleňování (3 pilíře: minimální příjem, přístup ke službám a zaměstnanost. V Národním programu reformem sledovat zejména 4 priority: investování do znalostí a inovací, přístupný potenciál podnikání, investování do lidí a modernizace trhu práce. Navíc vyvíjet tlak na zlepšení vládnutí. Byly odeslány odpovědi na otázky, které tato bruselská klika podporuje, a to 15. 10. 2008. Výroční zpráva o progresu byla odeslána 12. 12.

V červenci se M. Černá zúčastnila **světové konference ICSW v Tours** a přednesla příspěvek o NNO a jejich přínosu pro sociální začleňování v ČR.

Členové EAPN ČR pracovali **ve skupinách EAPN** takto:

- strukturální fondy – I.Šniegoňová
- sociální začleňování – K. Klamková
- zaměstnanost – S. Kotibová (v průběhu roku nahradila M. Lipuse)
- NAPSÍ – K. Klamková
- setkání osob žijících v chudobě a komunikace – D. Kocmánková
- sociální služby – K. Schwarz.

V září proběhlo na **MPSV** jednání na úrovni ministra práce a sociálních věcí s F. Farrellem, ředitelem EAPN o podmínkách pro organizování 8. Bruselské konference – setkání lidí zažívajících chudobu a participaci ČR v rámci evropského předsednictví.

Počátkem října se poprvé v historii se v **Marseille** sešli ministři práce a sociálních věcí 19 zemí EU a z dalších 8 zemí jejich zástupci. Ze strany EAPN byli informováni, že ministerstva musí participovat na akcích národních sítí EAPN o to více, že EAPN Europe v zájmu Evropské komise národní sítě kontinuálně informuje a podporuje. Činnost národních sítí je i přes velkou různorodost národních sítí koordinována z Bruselu.

Dne 13. října se M. Černá zúčastnila tiskové konference na zahájení týdne proti chudobě v Ostravě a navštívila zařízení Armády spásy a Charity Ostrava.

V Mezinárodní den za vymýcení chudoby dne 17. října se konal na MPSV **národní Kulatý stůl k otázkám předlužení**, z něhož po druhém setkání dne 8. prosince 2008 vzešlo Diskusní fórum pod záštitou EAPN ČR.

Tisková zpráva

Prohlášení EAPN Česká republika k Mezinárodnímu dni za vymýcení chudoby

Dne 17. října 2008 se za účasti náměstka ministra práce a sociálních věcí Mariána Hoška a zástupkyně veřejného ochránce práv Jitky Seitlové konal v Praze celorepublikový Kulatý stůl k otázkám chudoby, zadlužení a lichvy. Zúčastnili se ho zástupci nestátních neziskových organizací, které poskytují služby lidem v obtížných životních situacích.

Přibývá lidí, kteří se ocitají v tísní v důsledku předlužení. Napomáhá k tomu i současná finanční krize. Zadlužení se netýká jen dlužníků. Neetické praktiky zvyšují zisky poskytovatelů úvěrů, na druhé straně však vedou k sociálnímu vyloučení, kriminalitě a v konečném efektu k zvyšování nákladů z veřejných rozpočtů.

Účastníci Kulatého stolu poukázali na nedostatečné varování obyvatel a na nedokonalé právní normy, které se na vzniku rizika předlužení značnou měrou podílejí. Vyzvali poskytovatele úvěrů k vyšší odpovědnosti zejména při nabízení finančních půjček lidem s nižšími příjmy.

Účastníci se obracejí na vládu s požadavkem, aby se zabývala preventivními opatřeními proti chudobě způsobené předlužením.

Mimořádné usnesení

19. valného shromáždění EAPN 25.- 27. listopadu 2008 v Albeně, Bulharsko

Delegáti 19. Valného shromáždění EAPN jsou pobouřeni tím, že necelé tři měsíce poté, co se Evropská komise v revidované sociální agendě (prezentované 2. července) zavázala, že vypracuje **Vyváženou sadu doporučení pro aktivní začleňování**, která by pokrývala všechny pilíře, tj. přiměřenost příjmů, přístup ke službám a dostupnost zaměstnanosti, nyní, zdá se, tento závazek opouští. Toto rozhodnutí je o to překvapivější, že tento závazek byl podpořen členskými státy (prostřednictvím Výboru sociální ochrany) a Evropským parlamentem.

Členové EAPN mají velké obavy, protože jestliže Komise tento závazek porušuje a pouze píše další Sdělení, znamená to další podkopání evropské strategie začleňování (sociální OMC). Jednalo se totiž o jeden z nejdůležitějších závazků,

kteřý byl pro posílení této strategie v revidované sociální agendě učiněn.

Delegáti Valného shromáždění vyslovili požadavek, aby bylo jejich hluboké znepokojení ohledně tohoto vývoje neprodleně sděleno shromáždění evropských komisařů. Dále si vyžádali, aby byly jejich obavy sděleny předsedům vlád a ministrům sociálních věcí členských států, prezidentovi Evropského parlamentu a členům parlamentního výboru pro zaměstnanost a sociální věci s požadavkem, aby vyzvali Komisi ke splnění jejího původního závazku.

Pokud bude konečné stanovisko Komise známo před konáním Kulatého stolu na téma aktivního začleňování (které se bude konat pod francouzským předsednictvím EU v Marseilles 15.-16. října) a pokud toto konečné stanovisko nebude v souladu s původním závazkem, pak bude EAPN působit na ostatní účastníky Kulatého stolu a dá zástupcům Evropské komise jasně najevo své pobouření.

Delegáti 19. Valného shromáždění EAPN diskutují u panelu EAPN ČR. Vlevo Fintan Farrell

Co se v roce 2008 nepovedlo:

- navázání užší partnerské spolupráce s dalšími národními sítěmi EAPN
- zapojení zástupců členských organizací do neobsazených pracovních skupin na úrovni EAPN Evropa: *financování, globalizace, diskriminace, participace, EU jakou chceme*
- vytvořením plného pracovního úvazku koordinátora EAPN ČR

- posílit kapacitu a zdroje národní sítě EAPN ČR
- předpokládané financování z projektu MPSV ČR
- vznik stálých nebo ad hoc pracovních skupin na národní úrovni v primárních tématech, která jsou paralelní pracovním tématům nebo stálým pracovním skupinám EAPN Evropa

Co se v roce 2008 začalo:

Projekt v rámci programu Progress „Rozvoj informovaného a participativního přístupu k porozumění hodnocení a tvorbě Národního akčního plánu sociální inkluze v ČR“. Schůzka k projektu 18. 12. v Brně. IQ Roma servis je hlavní řešitel, další partneři jsou EAPN, SKOK, Člověk v tísni a Socioklub. Projekt začíná 1. 1. 2009 a končí 31. 12. 2010. Kofinancování každé organizace je 20%. Progress je evropský program zaměstnávání a společenské solidarity. Realizuje se od roku 2007 do roku 2013.

Základní data o EAPN ČR, o. s.

Sídlo EAPN ČR: Senovážné nám. 24, 110 00 Praha 1
Telefon: SKOK: 739 064 415 (S. Brišová), M. Černá: 224 217 331, I. 28, K. Schwarz 602 616 632
e-mail: eapncr@seznam.cz;
web: www.eapncr.org
IČO: 26669919
Číslo účtu: KB Praha 1 **51-1093430257/0100**

Členové EAPN ČR:

Organizace:

Armáda spásy

Člověk v tísni

Diakonie ČCE

Diakonie v ČR

Dženo

FORINT

IQ Roma Servis

Kofoedova škola

Křesťan a práce

Nový Prostor

Sdružení Česká katolická charita

SKOK

Slezská diakonie

Vzájemné soužití

Zástupce:

Mike Stannet, major

Pavla Vopeláková

Kateřina Pražáková

Karel Novák

David Šourek

Eva Grollová

Jan Harbáček

Iveta Demeterová

Veronika Vendlová

Katarína Klamková

Radana Melková

Soňa Kotibová

Bedřich Vymětalík

Lidmila Němcová

Dagmar Kocmánková

Petra Šustrová

Milena Černá

Karel Schwarz

Ilona Śniegoňová

Česlav Santarius

Hana Žurovcová

Kateřina Bajgerová

Kontakt

mike_stannet@armadaspasy.cz

pavla_vopelakova@armadaspasy.cz

prazakova.katerina@email.cz

karel.novak@clovekvtsni.cz

ustredi@diakonieCCE.cz

grollova@diakonieCCE.cz

diakonie@umc.cz

dzeno@dzeno.cz

veronika.vendlova@forint.cz

katarina.klamkova@iqrs.cz

radana.melkova@iqrs.cz

monika.mlejnkova@iqrs.cz

ostrava@kofoedovaskola.cz

s.kotibova@kofoedovaskola.cz

bvymetalik@iol.cz

lidmila.nemcova@quick.cz

projekt@novyprostor.cz

petra.sustrova@charita.cz

cerna@vdv.cz

schwarz_karel@seznam.cz

i.snieronova@slezskadiakonie.cz

ustredi@slezskadiakonie.cz

hnizdo.souziti@seznam.cz

poradna-souziti@seznam.cz

V Praze dne 26. 2. 2009

Členové a členky výkonného výboru:

Milena Černá: cerna@vdv.cz (předsedkyně), Katarína Klamková: katarina.klamkova@iqrs.cz, Karel Schwarz: schwarz_karel@seznam.cz, Ilona Šniegoňová: i.sniegonova@slezskadiakonie.cz, Dagmar Kocmánková: projekt@novyprostor.cz a Karel Novák: karel.novak@clovekvtsni.cz

Revizoři:

Veronika Vendlová z občanského sdružení FORINT: veronika.vendlova@forint.cz a Česlav Santarius ze Slezské diakonie: ustredi@slezskadiakonie.cz.

Člen výkonného výboru EAPN EU:

Karel Schwarz: eapncr@seznam.cz.

Poděkování

všem členům EAPN ČR, o. s., kteří se s velkým nasazením, mimo své zaměstnání, věnovali veřejně prospěšné činnosti vytváření podmínek pro sociální začleňování a odstraňování chudoby v ČR a v Evropě.

V Praze dne 19. března 2009

Milena Černá